

f 3,50

documentatiemap

PEDOFILIE



NVSH
Postbus 64, 2501 CB DEN HAAG

september 1973

Enige kanttekeningen bij het pedofilie-vraagstuk.

Inleiding.

Deze informatie W.B. is een neerslag van literatuuronderzoek en gesprekken binnen de sectie ideologie van het verenigingskantoor NVSH, gecentreerd rondom een aantal vragen m.b.t. pedofilie.

- I. Hoe wordt het begrip "pedofilie" in de literatuur benaderd?
De bedoeling hiervan is een poging te doen de spraakverwarring die rondom het begrip bestaat op te heffen. Niet door met de zoveelste definitie te komen, maar door na te gaan welke omschrijvingen in de literatuur voorkomen en welke veronderstellingen eraan ten grondslag liggen.
- II. Over welke empirische gegevens beschikken we?
Wat heeft het onderzoek naar diverse aspecten van het vraagstuk pedofilie opgeleverd?
- III. De confrontatie van de antwoorden op I en II leidt tot een zekere relativering van het begrip "pedofilie" en tevens tot de vraag: waarom worden er zoveel pogingen ondernomen dit gedragspatroon te definiëren?
- IV. Dit is in het algemeen de vraag naar de maatschappelijke functies en (vooral individuele) dysfuncties van het benoemen van bepaalde gedragspatronen.
- V. Tenslotte zullen op basis van het voorafgaande de wenselijkheden en mogelijkheden van hulpverlening bekeken worden.

I. Wat verstaat men onder pedofilie?

Letterlijk betekent pedofilie "het houden van kinderen". Pedofielen zijn dus mensen die van kinderen houden. Kennelijk is die omschrijving niet voldoende, want in literatuur en spraakgebruik wordt een aantal kenmerken toegevoegd, dat de groep mensen waarop de term "pedofilie" betrekking heeft, drastisch inperkt.

Brongersma definieert pedofilie als "de affectie van mannen voor de geslachtsrijpe maar nog niet volwassen jongens (+ 12 tot 17 jaar)". Peter van Eeten omschrijft pedofilie als zowel een "homofiele relatie tussen een meerderjarige en een jongere tussen 16 en 21 jaar", als "ook heterofiele relaties tussen een meerderjarige en een partner onder de 16 jaar".

V.d.Kwaat heeft het over "seksueel contact (hetero- en homoseksueel) tussen een volwassene en een kind, dus tussen partners die sterk in leeftijd verschillen".

Santer-Westrate over "seksueel contact tussen lichamelijk volwassenen en kinderen waarbij de puberteit nog niet is ingetreden".

De Wind over "de ziekelijk seksueel getinte liefde voor kinderen" en Swanson tenslotte, definieert een pedofiel als "iemand die een kind nodig heeft voor zijn seksuele bevrediging".

De omschrijvingen hebben gemeen, dat:

- men aan het element "houden van" in de letterlijke vertaling van het begrip pedofilie, een seksueel/lichamelijke betekenis toekent;
- men een scheiding aanbrengt tussen de seksualiteit van volwassenen en van kinderen.

De omschrijvingen verschillen van elkaar m.b.t. de vraag naar of het benadrukken van:

- de leeftijds grenzen, samenhangend met de vraag naar het ontwikkelings stadium waarin de jongere partner zich bevindt - puberteit, prepuberteit of geslachtsrijp;
- het karakter van de relatie - homoseksueel, heteroseksueel of beiden;
- het "ziek" of "gezond" zijn van de pedofiel.

Deze vijf punten - seksueel getinte relatie, volwassene/kind, leeftijd kind, homo/hetero/beiden, ziek of normaal - bevatten de voornaamste elementen in de discussie over pedofilie.

Het feit dat het om seksuele relaties tussen kinderen en volwassenen gaat, heeft de wetgever in diverse landen aanleiding gegeven het kind te beschermen door wettelijk een leeftijdsgrens vast te stellen waar beneden het seksuele contact strafbaar is. Zo ligt in Nederland de grens op 16 jaar, in Polen, Tsjecho-Slowakije en Turkije op 15, in Luxemburg en Oostenrijk op 14, in Japan op 13 en in Spanje op 12 jaar.

Gezien de verschillen lijken de grenzen nogal willekeurig getrokken, evenals de straffen die gelden (in Nederland afhankelijk van de leeftijd van het kind, variërend van 4 tot maximaal 15 jaar gevangenisstraf).

De vraag rijst naar de gegevens waarop men leeftijdsgrenzen en strafmaten heeft vastgesteld.

De vraag rijst tevens naar de gegevens die geleid hebben tot de veronderstellingen dat pedofiel gedrag uitsluitend homo- of heteroseksueel gericht is en dat pedofiel gedrag ziek gedrag is.

Die gegevens blijken niet erg talrijk te zijn. De meeste zijn verkregen van mensen die met de justitie in aanraking zijn geweest n.a.v. een pedofiel contact, en hebben dus betrekking op bijzondere gevallen (waarvan b.v. bekend is dat men een pedofiel contact heeft gehad, een gegeven dat belemmerend werkt in het maatschappelijk functioneren van deze mensen. Dit is uiteraard niet representatief voor de situatie van iedereen die ooit een pedofiel contact heeft gehad).

Onderzoeken die niet of niet uitsluitend onder veroordeelden zijn gehouden zijn die van Kinsey - onder 4.400 Amerikaanse vrouwen - en het onderzoek dat Dr.F.Bernard in april 1973 gehouden heeft onder \pm 50 pedofielen, die aanwezig waren op de ontmoetingsdag, georganiseerd door de Landelijke Werkgroep Pedofilie van de NVSH (zie bijlage).

II. Wat weten we?

Wat weten we van het verloop van de pedofiele contacten (gewelddadig?), van de aard ervan (homo/hetero?), van de relatie volwassene - kind (kent men elkaar?) en van de eventueel schadelijke gevolgen voor het kind?

Kinsey vond onder de groep van 4.400 vrouwen (die overigens niet helemaal select was samengesteld, de groep kwam iets meer dan representatief verantwoord uit de "betere" maatschappelijke klassen)

dat 25% van hen seksueel contact had gehad voor de eerste menstruatie. In \pm 5% van de gevallen was sprake geweest van vergaande seksuele handelingen (pogingen tot coïtus), slechts in 1 geval werd geweld gebruikt. Bij onderzoeken onder veroordeelden - zoals van Gebhard in Duitsland - ligt het percentage wegens geweld veroordeelden hoger. Echter, ondanks de ongunstige selectie - immers wie een ernstig delict pleegt wordt sneller gepakt - vond Gebhard toch dat de daders veroordeeld wegens gewelddadige handelingen slechts 10% uitmaakte van het totaal aantal veroordeelden voor pedofiele handelingen. 5% Van de "gewelddoze" veroordeelden had een poging tot coïtus ondernomen bij meisjes onder de 12 jaar en 70% bij meisjes van 12 t/m 15 jaar (kennelijk niet veel verzet bij de oudere meisjes). Bij de "gewelddadige" veroordeelden liggen de percentages op resp. 45% en 65%.

Voor Nederland zijn we aangewezen op cijfers uit de criminele statistiek.

Daarin zien we dat in de jaren 1958/1968 het aantal veroordelingen voor lichtere gevallen (= in de zin van artikel 247 en 249: plegen van ontuchtige handelingen met iemand \leq 6 jaar of iemand, die aan je zorgen is toevertrouwd) tussen de 900 en 1200 per jaar schommelt, terwijl het aantal "zware" veroordelingen (= in de zin van artikel 244 en 245, W.v.S.: vleselijke gemeenschap met een meisje \leq 12 jaar of tussen 11 en 16 jaar) tussen de 100 en 150 ligt.

Het aantal gewelddadige gevallen, nl. mishandeling of moord is klein: gemiddeld minder dan 3 veroordelingen per jaar. Dus ook in Nederland is het aantal lichte gevallen veel groter dan het aantal zware (\pm 10% betreft een poging tot coïtus). Op een totaal van \pm 1.300 veroordelingen per jaar zijn er slechts 3 van gewelddadige handelingen. Dit is uiterst gering vergeleken bij de bevindingen van Gebhard. Niet duidelijk is echter wat Gebhard precies onder gewelddadige handelingen heeft gerangschikt. Van verreweg het grootste aantal veroordelingen in Nederland (nl. die in de zin van artikel 247 en 249) is het onmogelijk met behulp van de criminele statistiek vast te stellen of het homo-, of heteroseksuele contacten betrof, aangezien dit in de statistiek niet is uitgesplitst.

Gebhard vond bij zijn onderzoek, dat 7% van de ondervraagden veroordeeld was wegens homofiele contacten met kinderen beneden de 12 jaar en 10% voor dezelfde contacten met kinderen van 12-15 jaar. In resp. 6,5% en 15% van deze gevallen was sprake geweest van anaal verkeer, terwijl geweldpleging niet voorkwam.

Van de groep, die Gebhard onderzocht, was in totaal \pm 80% veroordeeld wegens heteroseksuele pedofiele contacten. Dit is erg hoog in vergelijking met de bevindingen van Dr. Bernard. Van de groep, die hij onderzocht (een groep die overigens erg klein was en niet a-select samengesteld: alle leden waren actief in werkgroepen, hadden contacten met de L.W.P.) had 96% een voorkeur voor jongens. De belangstelling voor meisjes was vrijwel altijd secundair. 42% Had wel eens anaal verkeer gehad, maar dit betrof slechts een fractie van de contacten die de ondervraagden regelmatig hadden.

Het feit, dat Gebhard veroordeelden onderzocht, kan niet de oorzaak zijn van het grote verschil in percentage homo-/heterocontacten, aangezien de groep van Bernard voor \pm de helft uit ex-veroordeelden bestond.

Het enige, dat je op basis van deze onderzoeken t.a.v. homo- of hetero-gerichtheid kunt zeggen, is dat beiden voorkomen (waar de ene groep een sterke voorkeur heeft voor homofiele relaties, heeft de andere een bijna evengrote voorkeur voor heteroseksuele relaties). De verschillende uitkomsten van de 2 onderzochte groepen zijn te wijten aan toevallige factoren in de samenstelling van de groepen.

Dat in homofiele/pedofiele contacten anaal verkeer niet veel voorkomt, blijkt uit beide onderzoeken. Ook Bernard veronderstelt dat de contacten van pedofielen over het algemeen van masturbierende of strelende aard zijn.

Gebhard meldt bij heteroseksuele pedofiele contacten relatief veel pogingen tot coïtus (70% van de contacten met meisjes van 11 t/m 15 jaar). Hierbij vond echter geen geweld plaats, evenmin als bij de pogingen tot anaal verkeer met jongens. Dit kan een aanwijzing zijn, dat de kinderen in lang niet alle gevallen afwijzend staan tegenover het contact.

Uit justitiële cijfers blijkt ook dat + 80% van de kinderen de dader kent (vader, kennis, buurman). Volgens Kinsey ligt dit percentage op 50% (dus bij niet-veroordeelden). Als de dader uit de naaste omgeving van het kind komt is de kans wellicht groter, dat het contact bekend wordt en tot een veroordeling leidt, maar ook in de gevallen die Kinsey meldt (niet-veroordeeld) blijkt de oudere partner dus vaak een bekende te zijn.

Het geringe aantal gewelddadige gevallen en het grote aantal waarvan het kind de andere partner kent, maken de vraag interessant naar de eventuele schadelijke gevolgen voor het kind. De strafbaarstelling in de wet van pedofiele contacten veronderstelt dat dergelijke contacten, hoe dan ook schadelijk zijn voor het kind.

Wat verstaat men onder "schade"?

V.d.Kwaast verstaat eronder "een ernstige en meer duurzame psychische repercussie, zich uitend in een aantoonbare ontwikkelingsstoornis, vooral in het seksuele aanpassingsvermogen".

Welke factoren in het pedofiele contact zouden kunnen leiden tot de bedoelde psychische repercussies?

Uit justitiële cijfers blijkt bij seksuele contacten zonder geweldpleging met meisjes tussen 12 en 15 jaar 86% tegemoetkomend te reageren. Van een directe dwangsituatie kunnen we hier niet spreken. Men is echter geneigd het begrip dwang - waar het een kind betreft - nogal ruim op te vatten, in de zin van gemakkelijk beïnvloedbaar. Vooral als het kind in een afhankelijke positie t.o.v. de volwassene verkeert - b.v. omdat hij de oudere emotioneel nodig heeft, als compensatie voor het gemis aan affectie van zijn ouders - blijkt men dit reeds als een vorm van een indirecte dwang op te vatten. Zolang echter het aandringen op seksuele handelingen geïntegreerd is in de totale relatie en inspeelt op de gevoelens van het kind, is niet duidelijk waaruit eventuele psychische repercussies kunnen voortkomen.

Volgens Kinsey vond 80% van de vrouwen, die in hun vroege jeugd seksueel contact met een man hadden gehad, het alleen maar "griezelig", een gegeven dat ook al niet wijst in de richting van ernstige psychische repercussies.

In dit verband wordt wel aangevoerd, o.a. door Dr. De Levita, dat zo er al geen psychotraumatische gevolgen zijn, er toch bepaalde gevoelens bij het kind worden opgewekt die hij in het ontwikkelingsstadium waarin hij verkeert nog niet goed aankan.

Sengers brengt hier tegenin dat bij geen enkel mens iets kan worden opgewekt, dat nog niet in hem bestaat. Hoogstens kan iets naar boven komen dat tevoren onderdrukt was. Hierdoor kan het kind in verwarring komen ("het griezelig vinden"). Van groot belang voor eventuele schadelijkheid van pedofiele contacten is dan ook het vermogen van het kind door deze verwarring heen te komen. Een vermogen, dat sterk bepaald wordt door zijn totale levenssituatie en het daarin geldende normenpatroon.

In hoeverre kunnen homofiele pedofiele contacten de oorzaak zijn van een latere homofiele ontwikkeling van het kind?

De enige duidelijke publikatie hierover is die van Tolsma. Hij vond bij 133 mannen, die in hun jeugd pedofiel contact hadden gehad, slechts 6% homofielen. Dat is niet meer dan in een normale populatie voorkomt. (Zelfs al zou blijken dat verband bestaat, dan is daarmee nog geen sprake van schade.) Dit alles wijst niet bepaald op directe schade als gevolg van het pedofiele contact en rechtvaardigt de veronderstelling, dat eventuele schade veroorzaakt wordt door "oneigenlijke factoren".

De culturele context van het gebeurde lijkt een belangrijke variabele bij het bepalen van de belevingswaarde van het pedofiele contact. In ons cultureel klimaat is nog altijd een sterk negatieve component aanwezig in de beleving van de seksualiteit, die doorwerkt in de instelling van het kind en van de mensen in zijn omgeving. De negatieve component in de beleving van de seksualiteit vormt een belemmerende factor bij het verwerken van seksuele contacten (ook van die met leeftijdsgenoten overigens) en bevordert dat via het seksuele contact nog andere conflicten ontstaan.

Van belang is ook het verloop van de psychische ontwikkeling tot aan het moment van het seksuele contact. Deze beïnvloedt zowel de beleving als de mogelijkheid tot verwerking. Daarom kan het seksueel contact zelfs het gevolg zijn van een zorgwekkende psychische ontwikkeling.

De Francis, die in 1966/1969 onderzoek heeft verricht in New York n.a.v. de aangegeven zedendelicten met kinderen, meldt dat in 72% van de gevallen de ouders bijdroegen tot het plaatsvinden van het delict door nalatigheid in de vorm van onvoldoende zorg.

III. Relativering van het begrip "pedofilie".

Wat zijn we tot nu toe te weten gekomen over het pedofiele contact?

Kort samengevat, dat het zowel hetero- als homoseksueel gericht kan zijn; dat anaal verkeer vrij weinig en oraal verkeer vaker voorkomt, maar dat er zelden sprake is van geweld; dat het kind de oudere partner vaak kent en in veel gevallen tegemoetkomend reageert en dat schade als gevolg van het contact niet aantoonbaar is. Welk beeld levert dit op van "de pedofiel"?

Het is zeer de vraag of deze wel bestaat. Niet ieder die ooit een seksueel contact met kinderen heeft gehad, of nog wel eens heeft, is wat Sengers noemt "pedofiel in engere zin".

Sengers onderscheidt ten minste 2 groepen: de pedoseksuelen en de pedofielen-in-engere-zin.

Het is niet zeldzaam dat mensen die tijdelijke depressies doormaken een sterke aantrekking tot kinderen voelen, die zodra de depressieve fase voorbij is, weer verdwijnt of op de achtergrond raakt.

Sengers noemt wat kenmerken van de "pedo-seksueel": contacten van vluchtig seksuele enkelmalige aard, een diepergaande gevoelsbinding met het kind ontbreekt, het geslacht van het kind doet er niet zoveel toe, "het driftmatige overweegt". D.w.z. er is sprake van een seksuele spanning die op dat moment geen andere uitweg vindt.

Deze groep betreft dus volwassenen, die tot een man/vrouw-verhouding in staat zijn, maar daar tijdelijk problemen mee hebben, die zich niet alleen in het contact met kinderen uiten, maar ook in b.v. het zich terugtrekken uit de omgeving, zelfverwaarlozing. In deze zin is er sprake van een ziekte - de grens van zelfhandhaving is bereikt - en is hulp in de vorm van een uitgebreid onderzoek door diverse hulpinstanties gewenst.

Hiernaast noemt Sengers de groep "pedofielen in engere zin": dit zijn de mensen (meestal mannen) die zich voortdurend en vaak reeds vanaf hun puberteit seksueel tot kinderen aangetrokken voelen.

Kenmerken van de pedofiel-in-engere-zin: een duidelijke voorkeur zowel voor wat betreft de leeftijd van het kind, het geslacht, als de persoon van het kind.

Zo vond Bernard in zijn onderzoeksgroep een duidelijke voorkeur voor jongens van 12, 13 en 14 jaar en van 5 en 6 jaar. Men voelt zich tot één bepaald kind aangetrokken. Het betreft meestal mannen, waarbij een zekere angst voor volwassen vrouwen aanwezig is, en die in het algemeen in contacten met volwassenen insufficiënte-gevoelens ondervinden.

(Let wel: dit zijn gegevens uit de psychiatrische praktijk, dus niet representatief voor "de pedofiel".)

Als diepere oorzaken van dit gedrag noemt de psycho-analytische theorie gevoelstoornissen in de verhouding tot de vader en/of moeder, ook samengaan met een niet gelukkige band van de ouders onderling.

De emotionele onvolgroeidheid op basis van heel vroege relatiestoornissen tot de ouders worden van veel groter belang geacht dan welke ondervinding in latere jaren ook!

(Ik zou hieraan willen toevoegen: de cultureel-maatschappelijke mogelijkheden, die het individu geboden worden, zijn gevoelens te uiten. Opvallend is nl., dat vrijwel nergens melding wordt gemaakt van vrouwelijke pedofielen.)

De problemen van deze groep zijn tweërlei:

- de zelfaarvaarding: wie in zichzelf zo'n grote aantrekking tot bepaalde kinderen ervaart dat hij het gevoel heeft daardoor anders te zijn dan anderen, beleeft een moeilijke tijd. Hij kan er niet meer omheen iets met die aantrekking te doen (aanvaarden of afwijzen), terwijl hij zich er tegelijkertijd van bewust wordt hoe scherp anderen juist die gevoelens veroordelen. Eenzaamheid en isolement zijn het gevolg.

- Wie ertoe neigt zijn gevoelens van aantrekking te beamen, komt onmiddellijk voor het probleem te staan, dat het in onze maatschappij verboden is een lichamelijke relatie met een kind te hebben.

M.a.w. de problemen van de pedofiel-in-engers-zin liggen niet zozeer in zijn pedofiel-zijn, hij voelt zich aangetrokken tot een kind en wil hieraan gestalte geven door een affectieve relatie met het kind op te bouwen (zoals bij iedere vorm van verliefdheid - hetero-, homoseksueel).
Zijn problemen worden veelmeer veroorzaakt door zijn omgeving.

Alle waarden en normen die hem in zijn opvoeding zijn bijgebracht veroordelen zijn gevoelens, maken het hem moeilijk zichzelf te aanvaarden, en vervolgens belemmeren ze hem in het realiseren van zijn behoefte aan contact met kinderen.
Deze groep mensen is dus niet "ziek" in die zin, dat zij niet maatschappelijk zouden kunnen functioneren als gevolg van driftmatige ongecontroleerde neigingen, die gevaar voor zijn omgeving opleveren (zoals bij de groep pedo-seksuelen wel mogelijk is). Integendeel: waarschijnlijk houdt niemand zo veel van kinderen, kan niemand zo goed met kinderen omgaan dan juist de mensen die zelf zich zo kunnen inleven in het kinderstadium, dat zij hun affectieve bindingen in deze richting zoeken. (Servatius noemt hen "de brug naar de jeugd".)

Nogmaals: als voornaamste factor in het geheel kan beschouwd worden de houding t.o.v. pedofiele verhoudingen en niet de pedofilie op zichzelf.

Naast bovengenoemde twee groepen met duidelijke kenmerken zijn er echter ook mensen, die bij tijd en wijle gevoelens van seksuele aantrekking tot een kind ervaren. Waarschijnlijk betreft dit een erg grote groep.

Freud kwam al tot de ontdekking, dat kinderen seksuele gevoelens en wensen van de meest uiteenlopende aard hebben - orale, anale, sadistische, genitale - gericht op alle mogelijke objecten en personen in zijn omgeving ("polymorf pervers").

In zijn opvoeding leert het kind zich in een bepaalde richting te ontwikkelen, en andere neigingen te onderdrukken. Dat wil echter niet zeggen, dat zij daarmee verdwenen zijn. Ieder mens is in principe in staat zich seksueel op verschillende manieren te uiten, draagt volgens De Wind "een staalkaart van niet-normale intenties onderdrukt in zich mee".

De lustbeleving kan op vele manieren plaatsvinden, men ontwikkelt uiteraard bepaalde voorkeuren, maar dat betekent niet dat die voorkeur uitsluitend hetero/homo of pedofiel hoeft te zijn. Van belang is de persoon waarop zich op een gegeven moment de seksuele voorkeur richt.

Dat de meeste mensen zich uitsluitend richten op een volwassen persoon van het andere geslacht betekent nog niet dat zij daarmee hun "lusten beleven", maar dat ze reageren op bepaalde impulsen van maatschappelijke aard die deze vorm van seksueel gedrag benaderen.

Ons cultuurpatroon wordt gekenmerkt door een negatieve waardering van de seksualiteit. Lustgevoelens mogen slechts in enkele vormen beleefd worden, en wel in die vormen die geen bedreiging zijn voor de maatschappelijke orde. Het kind wordt van jongsaf aan gedragspatronen geleerd, die afgestemd zijn op de rol die hij in de maatschappij moet vervullen en niet op ontplooiing van zijn gevoelsleven. Voor zover al wordt erkend, dat het kind ook

seksuele gevoelens kent, worden deze onderdrukt tot het moment dat hij oud genoeg is om ze op een maatschappelijk geaccepteerde manier te beleven. Hierop wordt het kind voorbereid door stimulering van bepaalde gedragingen en onderdrukking van andere. Het resultaat is dat, mochten vele volwassenen al de behoefte voelen tot andere dan algemeen geaccepteerde seksuele uitingen, zij hieraan geen gevolg zullen geven. De behoeften vinden een uitweg in sublimatie en projectie.

Sublimatie van "pedofiele" behoeften vindt plaats door een overdedreven grote aandacht voor het kind, de plichten en verantwoordelijkheden van de ouders, een fanatieke drang tot bescherming van het kind, kortom in de hele kindercultus, die het westers cultuurpatroon kenmerkt.

Projectie van eigen gevoelens geschiedt op de kleine groep mensen, waarvan wel bekend is dat zij hun gevoelens voor kinderen trachten te actualiseren, nl. de pedofielen-in-engere-zin. Projectie is ook de oorzaak van de sterke behoefte aan het omschrijven, dus afbakenen van pedofiel gedrag en überhaupt van anders dan heteroseksueel gedrag. Dit leidt tot de opvatting: "Zij wel en ik niet", en tevens tot pogingen het omschreven gedrag te verklaren.

Sengers merkt hierover op, dat wie ervan uitgaat dat het zich seksueel tot kinderen aangetrokken voelen slechts bij weinig mensen voorkomt, zich vooral zal afvragen hoe die verlangens in hun ontstaan, te verklaren zijn. Wie er echter van uitgaat dat het een betrekkelijk veel voorkomend verschijnsel is, zal eerder willen weten hoe het komt dat iemand zich daarin niet (meer) kan beheersen.

"Het zal duidelijk zijn dat de kracht van het verlangen hier niet het enig bepalende is, maar dat allerlei aspecten van hoe de mens in zijn totaliteit van eigenschappen en levensomstandigheden is, daarin een even grote rol spelen."

IV. De maatschappelijke functies van het onderdrukken van lustgevoelens.

In het vorige gedeelte werd gesteld, dat slechts die seksuele uitingen worden gestimuleerd, die geen bedreiging vormen voor de maatschappelijke orde, alle andere worden onderdrukt.

De vraag rest nu nog, waardoor sommige uitingen wel en andere niet een bedreiging vormen. M.a.w.:

Wat zijn de maatschappelijke functies van het onderdrukken van de lustbeleving en het stimuleren van één bepaalde uitingsvorm, nl. de heteroseksuele relatie?

("Functies" opgevat als: de gevolgen die een verschijnsel heeft voor de instandhouding van een systeem.)

Het antwoord op de vraag naar het waarom van het stimuleren in de opvoeding van de heteroseksuele gerichtheid moet gezocht worden in de functies die het gezin in onze samenleving vervult.

Het gezin is één van de meest centrale instituties en van vitaal belang voor het in stand houden van het sociaal-economisch systeem.

Behalve voor de voortplanting zorgt het gezin voor de opvoeding van de kinderen; levert het goed gevoede en verzorgde arbeiders aan het productieproces; biedt het een toevlucht, een compensatie voor de harde, vervreemde werksituatie waarin velen zich bevinden; en is het een dankbare afnemer van de geproduceerde goederen.

De sociaal-economische structuur van onze maatschappij kan het gezin niet missen!

Het culturele systeem is daar keurig op afgestemd: i.p.v. lustbeleving leert men zijn kinderen zelfbeheersing, i.p.v. op zelfbewustzijn, spontaniteit en eerlijkheid wordt de nadruk gelegd op verantwoordelijkheidsgevoel, plichtsbesef, het "rekening-houden-met".

Het gezin zelf is de eenheid waarin die waarden bijna feilloos worden doorgegeven.

De nadelen van dit systeem worden vooral gevoeld door de individuen die - om wat voor reden ook - niet tot de traditionele gezinsvorming komen.

Dat zijn o.a. de mensen die niet bereid zijn hun seksuele gevoelens in deze beperkte vorm te beleven - homofielen, pedofielen, voorstanders van promiscuïteit -, maar ook alleenstaanden.

De nadelen bestaan uit discriminatie bij allerlei regelingen (belastingwetgeving, woningtoewijzing), maar ook uit emotionele discriminatie, variërend in sterkte met de mate van bedreiging die een manier van leven vormt voor de gevestigde orde.

V. Het doorbreken van het taboe.

Terug naar het "probleem" pedofilie.

Hopelijk is enigszins duidelijk geworden, dat pedofilie een probleem is bij de gratie van het culturele taboe op de seksualiteit.

In een cultuur waarin de seksualiteit, de lustbeleving van jongere en oudere mensen, positief gewaardeerd wordt zal ook de pedofiele verhouding geen problemen vormen.

Dit geldt overigens voor problemen in alle seksuele relaties.

Immers, ook binnen heteroseksuele relaties doen zich de gevolgen van het anti-seksuele klimaat voor (slecht anticonceptie-gebruik, impotentie, anorgasmie-verschijnselen als gevolg van onervarenheid en gebrek aan training in lustbeleving).

Hoe veranderen we het seksuele klimaat?

Door de "onderbouw" ervan aan te pakken, door elementen in de maatschappelijke structuur te veranderen, waarop deze gebaseerd is, en die in dit culturele klimaat zo floreren. Dat betekent streven naar andere machts- en bezitsverhoudingen, emancipatie van minderheidsgroepen, uitholling van de positie van het gezin.

Voor de hulpverlening aan pedofielen betekent het: streven naar zelfaanvaarding en maatschappelijke integratie d.m.v.:

- voorlichting over de verschillende facetten van seksuele relaties met kinderen, en voorlichting over de seksuele behoeften van de kinderen zelf;
- werkgroepen van alle mensen die zich op enige manier belemmerd voelen in hun seksueel functioneren en die pogingen ondernemen de maatschappelijke wortels van hun individuele problemen op te sporen en
- actie voeren tot ondermijning van die elementen die het negatieve seksuele klimaat in stand houden.

Wiky van Rijssel,
NVSH-W.B.

Bijlage.

(Opnieuw getypt november 1977.)

Geraadpleegde literatuur.

A. Boeken.

- Sex met kinderen; door F. Bernard, E. Brongersma, I. Haagsma en W.J. Sengers; eindredactie P. van Eeten; Den Haag, NVSH, 1972.
- Onderzoek van een groep pedofielen; door F. Bernard, verslag van enquête onder de bezoekers van de ontmoetingsdag georganiseerd door de Landelijke Werkgroep Pedofilie, NVSH in april 1973.
- Das verfernte Geschlecht; Dokumentation über Knabenliebe; door E. Brongersma; München, Lichtenberg, 1970.
- Criminele Statistiek 1958/1969; van het C.B.S.; Staatsuitgeverij, Den Haag.
- Sex Offenders; Gebhard, e.a.; New York, Harper and Row, 1965.
- Sexuele gedragingen van de vrouw; A.C. Kinsey e.a.; Blaricum, Bigot en v. Rossum, 1957.
- Seksuele criminaliteit; S.v.d.Kwast, Leiden, Stafleu, 1968.
- Gewoon bijzonder; beschouwingen over enige vormen van seksueel gedrag; W. Sengers, Amsterdam, Humanitas, 1970.
- De betekenis van de verleiding in homofiele ontwikkelingen; verslagen van het psychiatrisch juridisch gezelschap; F.J. Tolsma; Amsterdam, 1957.
- Variatie of perversie; E. de Wind, Den Haag, NVSH, 1969.
- Ontucht in Nederland; M. Zeegers, Den Haag, NVSH, 1968.

B. Tijdschriftartikelen.

- Pedofilie; P. van Eeten, in Sekstant, 50, oktober 1970, p. 14-15.
- Gewoon ongewoon of ongewoon gewoon?; A.R. de Hesson, in Maandblad voor de Geestelijke Volksgezondheid, 28, juni 1973, p. 284-285.
- Kanttekeningen bij de discussie over pedofilie en hulpverlening; D.J. de Levita, in Maandblad voor de Geestelijke Volksgezondheid, 27, mei 1973, p. 176.
- Een man met pedofiele neigingen; H.C. Santer- Westrate e.a., in Ned. tijdschrift voor criminologie, 6, 1964, p. 190-208.
- Kanttekeningen bij enkele vragen over de kinderlokker; W.J. Sengers, in Ouders van Nu, 8, mei 1971, p. 68-71.
- Adult sexual abuse of children; D.W. Swanson, in Diseases of the nervous system, 29, okt. 1968, p. 677-683.
- Discussie over pedofilie en hulpverlening; B. Witte, in Maandblad voor de Geestelijke Volksgezondheid, 27, mei 1973, p. 169-175.

Postbus 64
2501 CB Den Haag
Tel. 070 - 469709

Overgenomen met toestemming van Wicky van Rijssel uit Sekstant december 1974.

SEX VAN GROTE EN KLEINE MENSEN.

Het verband tussen kindermoord-kinderverkrachter-pedofiel is gauw gelegd, bleek de afgelopen maanden. In werkelijkheid zijn pedofielen niet gewelddadiger dan welke bevolkingsgroep ook. Wicky van Rijssel probeert aan de hand van feiten een kluwen misverstanden en halve waarheden te ontwarren.

Naar aanleiding van een aantal moorden op kinderen deze zomer, is de pedofilie weer eens in de publiciteit gekomen. En niet op de meest gelukkige manier, uiteraard. De link kindermoord-kinderverkrachter-pedofiel is gauw gelegd. Wat voorbarig, zoals hieronder moge blijken.

Helaas hebben de "deskundigen" die de gelegenheid kregen in het openbaar wat misverstanden omtrent pedofilie op te heffen, alle kansen wel laten liggen. Men kwam niet verder dan - gebruik makend van zijn autoriteit als psycholoog of psychiater - het ontkennen van een aantal publieke vooroordelen. Alles zonder argumenten, zonder enige demonstratie van kennis van zaken, zonder blijk kennis genomen te hebben van de grote onrust die al of niet terecht het publiek bevangen had. Resultaat: olie op het vuur, de begrippen pedofilie/kinderlokker onverbrekelijk verbonden.

Nu de storm een beetje geluwd is, hier een poging de kluwen misverstanden en halve waarheden te ontwarren.

Waar hebben we het over als we over pedofilie praten? Een omschrijving die alle elementen lijkt te bevatten, is die van de Werkgroep Pedofilie van het Nationaal Centrum voor de Geestelijke Volksgezondheid: "Een menselijke gegevenheid, die erdoor gekenmerkt is, dat het zich aangetrokken voelen tot kinderen, ook in seksuele zin, als zo'n belangrijke waarde wordt ervaren, dat het het eigen leven bepaalt. Iedere volwassene voor wie die aantrekking zo'n fundamentele betekenis heeft, is pedofiel zolang de aantrekking die waarde houdt".

Een affectieve relatie tussen volwassenen en kinderen, die ook seksuele aspecten heeft, en daardoor onderwerp is van maatschappelijke afwijzing. De maatschappij (alle mensen die op een stukje van de wereld met elkaar leven en regels opstellen om dat mogelijk te maken) roept en houdt over seksualiteit een aantal vooroordelen in het leven.

Waarom, dat blijkt in het laatste gedeelte.

Feit is dat ze bestaan.

"Pedofielen zijn ziek, kunnen alleen maar relaties met kinderen hebben."

"Pedofielen zijn gewelddadig."

"Pedofielen zien kinderen uitsluitend als lustobject."

En verder:

"Kinderen hebben geen behoefte aan sex."

"Kinderen zijn onschuldig, weten niets van sex."

"Kinderen zijn na een seksueel contact met een oudere voorgoed bedorven, of minstens homofiel."

Eenzaamheid en isolement.

Om vooroordelen te ontzenuwen is tenminste nodig dat je alle feiten die je uit onderzoek te weten kunt komen nuchter op een rijtje zet. Maar dat is niet voldoende. Dergelijke vooroordelen hebben een duidelijke rol voor de mensen die ze aanhangen, en voor de maatschappij waarin ze leven.

Pas wanneer je die betekenis hebt aangegeven, krijg je een idee van de hardnekkigheid waarmee de gevestigde meningen gehandhaafd worden. Om met de pedofiel te beginnen. Mensen voelen zich aangetrokken tot volwassenen van het andere geslacht of van hetzelfde geslacht. Of tot oudere mensen, of tot kinderen.

De moeilijkheid is niet zozeer tot wie je je aangetrokken voelt, als wel, dat maar enkele vormen van seksuele aantrekking door de samenleving worden geaccepteerd. Wie daarbuiten valt heeft het niet gemakkelijk. Wie bijvoorbeeld in zichzelf zo'n grote aantrekking tot bepaalde kinderen ervaart, dat hij het gevoel heeft daardoor anders te zijn dan anderen, kan er niet omheen iets met die aantrekking te doen (aanvaarden of afwijzen). Tegelijkertijd weet hij hoe scherp anderen die gevoelens veroordelen. Eenzaamheid en isolement zijn het gevolg. De kans is niet gering dat hij zich al of niet gedwongen, terugtrekt uit het maatschappelijk leven, de eigen behoeften cultiveert ("niemand is zo goed voor kinderen als de pedofiel", "de ideale opvoeding is die door een pedofiel"), en alle andere contacten mijdt.

In die zin is de pedofiel inderdaad maatschappelijk ziek, vervreemd, contactarm. Maar dat heeft hij dan gemeen met erg veel mensen. Alleenstaanden, mensen die in een werksleure zitten, vrouwen die zich onderdrukt voelen, mensen die niet kunnen beslissen over hun situatie en daardoor het gevoel hebben geleefd te worden in plaats van te leven.

Het is vrij onnozel te veronderstellen dat al die mensen uitsluitend zelf schuldig zijn aan hun moeilijkheden. Hun omgeving heeft daar minstens een evenredig aandeel in. Niet iedereen beseft dat. Zolang dat niet zo is, en hij de oorzaken bij zichzelf blijft zoeken, is de kans om in een stress-situatie te komen levensgroot aanwezig.

Opstandigheid, agressie, verzet, maar niet precies weten waartegen. Het "waartegen" kan door samenloop van allerlei omstandigheden vele vormen aannemen. Bijvoorbeeld een kind. Dat het kind verkracht wordt hoeft geen uiting te zijn van een pedofiele gerichtheid van de volwassene. Eerder uitdrukking van het gevoel niet tegen de wereld opgewassen te zijn. Dat kan zich ook richten op een volwassene, een dier of een stoffelijk voorwerp.

Pedofielen zijn niet gewelddadig.

Uit geen enkel onderzoek blijkt overigens dat pedofielen een gewelddadig optredende groep zijn. Integendeel.

Van de 4400 vrouwen die Kinsey ernaar vroeg had 25% ooit een seksueel contact met een volwassene gehad voor de eerste menstruatie. In één geval was sprake geweest van geweld.

Bij het onderzoek van Gebhard ("Sex Offenders") ligt het aantal gewelddaden hoger, nl. 10%. Maar dit was een onderzoek onder wegens sedendelicten veroordeelden, dus een ongunstige selectie - wie een ernstig delict pleegt wordt sneller gepakt.

Ook voor Nederland zijn we aangewezen op cijfers uit de criminele statistiek. Op een totaal van plusminus 1350 veroordelingen per jaar wegens seksuele contacten met beneden-16-jarigen zijn er gemiddeld 3 van gewelddadige aard.

Het geringe aantal gewelddaden hoeft niemand te verbazen. Juist een pedofiel zal een totale affectieve relatie met een bepaald kind willen opbouwen. Net als bij een hetero- of homoseksuele relatie is er meer dan vrijen. Het kind is geen lustobject, maar een partner met een eigen wil. Als die te weinig aandacht krijgt is de verhouding voor de pedofiel uiterst onbevredigend.

Ook dit behoeft relativering: in een pedofiele verhouding is niet meer en niet minder sprake van onderdrukking dan in de gemiddelde man/vrouw verhouding (over het laatste wordt alleen minder drukte gemaakt).

Tot zover de volwassen zijde van de pedofiele relatie.

Nu het kind. Heeft dat wel een eigen wil? Hoe onschuldig zijn kinderen op seksueel gebied?

Voor een goede samenvatting van onderzoekresultaten op dit gebied, zij verwezen naar het literatuurrapport "De seksuele ontwikkeling van het kind" samengesteld door Ciska Winkel, in opdracht van het NISSO, Zeist 1972.*

Enige gegevens.

19% van de door Kinsey ('48 en '53) ondervraagde volwassen vrouwen herinnerde zich gemasturbeerd te hebben voor de puberteit, 13% van de ondervraagde mannen deed het voor hun 10e jaar, 54% voor hun 13e.

Ramsey ('43) vroeg het aan jongens zelf, 72,6% masturbeerde voor het 13e jaar. Bij Kinsey herinnerde 57% van de mannen en 48% van de vrouwen zich voor de puberteit seksspelletjes te hebben gedaan met anderen (bekijken, aanraken van de geslachtsdelen).

Broderick ('66) vroeg moeders het gedrag van hun babies te observeren: jongetjes blijken vanaf de geboorte erecties te hebben als reflex op een gevulde blaas. Later komt het uit nieuwsgierigheid betasten van de geslachtsdelen, wat een prettig gevoel geeft. Zo wordt het erotische aspect bij het aanraken van de geslachtsdelen belangrijker.

Kinderen hebben hun kijk op seksuele zaken.

In het onderzoek van Kreidler en Kreidler ('66) bleken bijna alle 5-jarigen te weten dat kindertjes uit de buik van de moeder komen. 80% wist het lichamelijke verschil tussen jongens en meisjes. Op 3-jarige leeftijd weet het kind van welk geslacht hij is, en heeft hij ook een duidelijke voorkeur voor het gedrag dat bij zijn geslacht hoort (Rutter, '71). Vijfjarigen hebben ook een duidelijk idee van wie in aanmerking komt als eventuele huwelijkspartner, - leeftijdgenoten van het andere geslacht en uit een ander gezin. - Op zesjarige leeftijd heeft het kind al een "seksueel geweten" ontwikkeld, weet hij wat goed is en wat niet, wat onbehoorlijk is en wat normaal (Broderick, '70).

Sex is niet vreemd voor kinderen.

Met andere woorden, kinderen doen seksuele dingen, weten ervan, en vinden er wat van. Sex is niet vreemd voor kinderen. De seksuele opvoeding in de westerse maatschappij is er wel op gericht kinderen van sex te vervreemden. Het kind wordt van sex afgeleid, iedere vorm van stimulatie wordt vermeden, of gheherdefinieerd (bloot kan niet, want dan vat je kou). Wat heeft het voor zijn kinderen af te leiden van zaken, die ze zelf kennen, en voelen, en later weer aan moeten leren?

Argumenten over het behoud van de kinderlijke onschuld, het behoeden van het kind voor schadelijke invloeden, enz. klinken niet overtuigend als je bijv. bij Kinsey leest, dat 80% van de vrouwen die voor hun puberteit seksuele contacten hadden (nog wel met volwassenen) geschrokken was, maar "niet erger dan wanneer ze een insect zien waarvan ze gehoord hebben dat het griezelig is". Volgens Kinsey kende ruim de helft van de vrouwen degene met wie ze seksueel contact hadden (vrienden van ouders, vaders, ooms, grootvaders). Seksuele spelletjes met leeftijdgenoten van hetzelfde geslacht of met ouders zouden een homofiele ontwikkeling bevorderen. Ook hier zijn geen aanwijzingen voor. Tolsma ('57) ondervroeg 133 mannen die in hun jeugd een pedofiel contact hadden gehad. 6% bleek nu homofiel te zijn. Dat is niet meer dan het percentage homofielen op de hele bevolking. (Overigens zou er bij

een hoger percentage homofielen natuurlijk nog geen sprake zijn van "schade aan het kinderzieltje".)

In plaats van alle schadeverhalen zou je de zaken ook van een andere kant kunnen bekijken en je afvragen wat de eventuele gevolgen van een positieve benadering van de seksualiteit in de opvoeding zouden kunnen zijn.

Broderick geeft hiervoor een aanknopingspunt als hij de ontwikkeling van het "seksuele geweten" bij het kind schetst. Tot ongeveer 6 jaar zitten kinderen in de zgn. voorzedelijke fase. Ze zijn alleen gevoelig voor directe beloning of straf. Daarna worden ze gevoeliger voor de goed- of afkeuring van ouders en vooral van leeftijdgenoten (het ontwikkelen van de sociale motivatie). Na het 13e jaar geeft een gedeelte blijk van persoonlijk aanvaarde en verwerkte zedelijke normen, waarnaar men oordeelt en handelt (een groot gedeelte bereikt dit stadium helemaal nooit).

Het anti-seksueel syndroom.

Kinderen vanaf 6 jaar zijn dus gevoelig voor regels van wat mag en wat niet. Ze denken, voelen en gedragen zich naar de inhoud van die regels. Schofield ('65) vond bijv. dat jongens die met 12 jaar volledig waren voorgelicht, bij het opgroeien seksueel actiever waren dan zij, die waren opgevoed in een taboe-sfeer van nergens-over-praten. Vroege ervaringen met lichamelijke tederheid en emotionele reacties zijn van belang voor de ontwikkeling van "niet-verbale vaardigheden in partnerschapsrelaties" (Broderick, '70).

Vergelijkend onderzoek tussen verschillende culturen leert dat als er in de jeugd alle mogelijkheden zijn tot experimenteren en oefenen, de seksuele motivatie en vaardigheden zich al vroeg ontwikkelen (Ford en Beach, '51).

Dat in onze cultuur de mogelijkheden er niet of nauwelijks zijn heeft tot gevolg dat de mensen als ze volwassen zijn nog moeten leren hoe ze seksueel lekker kunnen functioneren.

Toch is het overdreven te stellen, dat er een rechtstreeks verband bestaat tussen het gedrag in de kinderjaren en het gedrag van de kinderen als ze volwassen zijn. Dat is nooit aangetoond. Het gaat meer om de sfeer waarin (niet alleen seksuele) opvoeding en voorlichting plaatsvinden. Die is voor een groot deel bepalend voor een plezierige ongeremde beleving op latere leeftijd.

De sfeer waarin onze kinderen opgevoed worden wordt veelal gekenmerkt door een negatieve benadering van de seksualiteit. Van Ussel ('68) spreekt van een anti-seksueel syndroom, gericht op beleving van de seksualiteit binnen het kader van huwelijk en voortplanting en tegen beleving van het lichamelijke.

Een dergelijke culturele opvatting kun je wel uniek noemen. Murdock ('49) trof die aan in 3 van de 115 onderzochte culturen.

De nadruk die in onze samenleving ligt op huwelijk en gezin heeft natuurlijk ook z'n oorzaken. Om ons industriële systeem draaiende te houden moet er geproduceerd en geconsumeerd worden en de mensen moeten het idee hebben dat dat nodig, nuttig en plezierig is. De machts- en bezitsverhoudingen die in het produktiesysteem bestaan zijn dermate vervreemdend en meedogenloos voor grote groepen mensen, dat ze hard behoefte hebben aan een plaats waar warmte, aandacht en waardering bestaan. Die plaats is het traditionele gezin. Behalve toevluchtsoord is het gezin ook nog de opvoedingsinstantie bij uitstek in onze maatschappij. Alle zaken die het voortbestaan van de bestaande verhoudingen moeten waarborgen, worden in de besloten eenheid van het gezin overgedragen en voorgeleefd.

Concreet: een autoritaire opvoeding, die vijandig staat tegenover lustbeleving en die karakters vormt die zich schikken naar degenen die boven hun staan.

Pedofilie is bedreigend.

Binnen deze constellatie past uitstekend het idee van sex-gereserveerd-voor-het-huwelijk. Sex is er niet voor iedereen (devaluatie), maar alleen voor hen die zich netjes volgens alle regels gedragen.

Doe je dat niet, verlang je naar een vorm van seksualiteitsbeleving die niet binnen het huwelijk past, dan ontmoet je afkeuring. Des te meer naarmate je gedrag bedreigender is voor het gezin. En pedofilie is bedreigend. Naar verschillende kanten.

De volwassen partner verstoort de opvoedingsrelatie ouder/kind, soms doordat hij het kind de aandacht en genegenheid geeft, die het van de ouders niet voldoende krijgt. Waarschijnlijk is ook, dat hij de seksualiteit niet negatief zal benaderen.

Het kind, dat zich van zijn seksuele behoeften bewust is en in de gelegenheid eraan te voldoen, wijkt behoorlijk af van het patroon waarin de doorsnee-ouders hem willen opvoeden. Het kan zijn hele persoonlijkheidsontwikkeling in een onafhankelijker richting sturen.

En zoals met alle zaken, die zelfstandig denken en een eigen opstelling bevorderen, komen maatschappelijke krachten in het geweer om te trachten het evenwicht te herstellen in het voordeel van de gemiddelde opvattingen. Argumenten worden opgediept, die zo zwart/wit mogelijk de ideale positie van het gezin schetsen en de punten waar dat in gevaar zou kunnen zijn. Gevaar voor verkrachting, moord, bederven van de kinderlijke onschuld, psychische repercussie, homofilie, enz., enz.

De bedoeling van bovenstaand verhaal is dergelijke "statements" een beetje minder zwart/wit te maken en erop te wijzen dat van ieder argument x% opgefokte overdrijving moet worden afgetrokken. Pas dan kan de discussie over kinderseksualiteit en sex met kinderen werkelijk gevoerd worden.

Wicky van Rijssel

*Dit rapport is te bestellen door f 8,75 over te maken op gironummer 1367444, t.n.v. het NISSO, Wilhelminalaan 5, Zeist.

Overname zonder bronvermelding niet toegestaan.

april 1975

HET WERD EEN SOORT JEUGDCENTRUM HIER.

Het werd geen prettig bezoek. De vrouw van de buurman gaf hem er duchtig van langs. "Smeerlap", riep zij hem toe. "Wat er bij jou allemaal thuis gebeurt, weet ik niet, maar veel soeps kan het niet zijn." De buurvrouw vermoedde, dat de 55-jarige kindervriend in zijn bescheiden vrijgezellen-huisje regelmatig "lag te rotzooien met jonge grieten uit het dorp". Nadat de aangevallene ontkend had, dat zulks het geval was, sprak de buurvrouw het vermoeden uit, dat de vele jongens en meisjes, die de woning bezochten werden aangemoedigd, "het met elkaar te doen". De oudere heer zou dan daarbij als toeschouwer aanwezig zijn - als gluurder zagezgd. "Ouwe, vieze smeerlap!", barstte de vrouw opnieuw uit. Haar echtgenoot suste haar en verontschuldigde zich beleefd tegenover de bezoeker. "Mijn vrouw zegt het hoor", sprak hij. Maar meer scheldwoorden en kleffe insinuaties vlogen door de kamer. Of de vrijgezelle heer ook voorbehoedmidde-len in huis had en zo ja - waar deze rotzooi dan toe diende? En waar was die lijst goed voor, waarop bezoekers hun naam konden invullen? Dat wees toch zeker ook in de richting van bandeloosheid? Op die lijst stonden de tarieven vermeld, zeker. Buurman ontkende alle aantijgingen. "Dat moet de politie dan maar uitmaken", oordeelde de vrouw. Zij had - bleek toen - haar vermoedens reeds uitgesproken tegenover de chef van de plaatselijke politie. "Waarom heeft u dat gedaan?", vroeg de bezoeker.

- "Ach", antwoordde de buurvrouw lakoniek, "ik zeg altijd maar zo: baat het niet, het schaadt ook niet."

Gedurende de veertien dagen, die op dit gesprek volgden, werden de gangen van de jeugdige bezoekers aan het huis van Henk Prins nagegaan. Later zou duidelijk worden met welk doel. Op die manier werd een lijst samengesteld van kinderen, in leeftijd variërend van 8 tot 24 jaar. Zij zouden de politie kunnen vertellen, wat er werkelijk plaats greep achter de ondoor-zichtige vitrages van het verdachte huis. Alle kinderen werden door de politie verhoord. Op 15 september 1977 werd Henk Prins gearresteerd. De Telegraaf schreef: "Kinderlokker gearresteerd" en vervolgde de kop met een kort bericht waarvan de inhoud luidde: "De politie van Veldhoven heeft de 54-jarige ongehuwde H.P. aangehouden wegens het plegen van ontucht met kleuters en jongeren. De man lokte kleuters in zijn huis door een speelgoedtrein en hield 's avonds gespreksbijeenkomsten met jongeren, waarbij hij hun gelegenheid gaf tot daadwerkelijke kennismaking met de liefde in alle facetten."

En onder de kop "Man aangehouden wegens ontucht" meldde Het Parool: "De Veldhovense politie heeft gisteren de 54-jarige H.P. aangehouden. De man wordt ervan verdacht ontucht te hebben gepleegd met kinderen. Hij had grote hoeveelheden speelgoed in huis, waarmee hij grote groepen kinderen om zich heen verzamelde. Met oudere kinderen belegde hij 's avonds gespreksgroepen. Een onderzoek kwam op gang nadat kinderen hun ouders vertelden wat er in de woning van de verdachte gebeurde. Er kunnen hem negen gevallen van ontucht ten laste gelegd worden, aldus de politie."

Ook het Brabants Dagblad besteedde aandacht aan de zaak ("De kleintjes mochten spelen met elektrische treinen, een racebaan en ander speelgoed"), doorspekte de berichtgeving met dezelfde fouten en overdrijvingen als Telegraaf en Parool, maar weigerde zulks recht te zetten door middel van de publikatie van een ingezonden brief, ondertekend door een groep kinde-ren die Henk Prins regelmatig hadden bezocht.

De gespreksgroepen zijn van ons uitgegaan, stond er in de brief. Met de gearresteerde man - van wie de jongeren nu pas wisten, dat hij pedofiel was - hadden zij altijd heel goed kunnen praten over onderwerpen, waar ouders gewoonlijk de oren voor sloten: "De politie heeft dit op een negatieve manier opgepakt om de man te kunnen vervolgen en heeft verder nog geprobeerd om letterlijk te zoeken naar dingen die hem nog meer ten laste zouden kunnen worden gelegd. Wij zien dit optreden van desbetreffende politiefunktionarissen als een soort van "hekzenjacht" op een pedofiel. Hieruit blijkt, dat deze politiefunktionarissen een enorm "vooordeel" hebben tegen pedofielen en deze man op allerlei manieren probeerden vast te krijgen. Dit hebben wij ook gemerkt aan de vaak langdurige verhoren (soms wel eens 5 uren) waaraan wij onderworpen werden. De politie kan, hoewel zij zich aan de wet zegt te houden, binnen deze grenzen flink wat rommelen." De brief was met naam en toenaam gesigneerd door "een groep jongeren, die de desbetreffende man beter kennen dan de politie en ook een heel ander beeld hebben van deze man". Het Eindhovens Dagblad zag van publikatie van het epistel af, omdat het - volgens de redactie - niet de gewoonte is, ingezonden brieven op te nemen die betrekking hebben op iemand, die zich in voor-arrest in het Huis van Bewaring bevindt. De redactie zal ongetwijfeld een aantal andere, niet uitgesproken, bedenkingen hebben gekoesterd. Het is namelijk bij een provinciale krant evenmin de gewoonte, ingezonden post de kolommen te doen insluipen, als daarin het algemeen als "slecht" aanvaarde als "goed" wordt voorgesteld, of als daarin een lans gebroken wordt voor doorbreking van wat algemeen als zedig en normaal wordt gezien. De politie heeft de zaak inmiddels tot op de bodem uitgezocht. Van ontucht met jonge meisjes is niets gebleken. Kleuters zijn niet in de affaire betrokken. De gespreksbijeenkomsten vonden inderdaad plaats, maar er gebeurden daar andere dingen dan De Telegraaf haar lezers wilde doen geloven. Prins liet de in zijn woning verzamelde jongeren slechts praten en stelde nimmer voor - zoals de krant schreef - over te gaan "tot daadwerkelijke kennismaking met de liefde in alle facetten".

EEN STRIJDWARE OPSTELLING.

Toch heeft Henk Prins de wet overtreden. Hij wordt er - zo staat er in zijn dagvaarding - van verdacht, zich schuldig te hebben gemaakt aan "het met opzet plegen van ontuchtige handelingen met een persoon van beneden de 16 jaar". En het is waar, het heeft geen zin het te ontkennen, dat de erotische gevoelens van Henk Prins in de eerste plaats uitgaan naar een kind in plaats van, zoals bij de meeste mensen, naar een vrouw of, zoals bij minder mensen, een leeftijdgenoot van dezelfde kunne. En dat werd het noodlot van Henk Prins. Hij onderhield het afgelopen jaar betrekkingen met een jongen van tien jaar en met een jongen van vijftien jaar - betrekkingen, die inniger waren dan Justitie voor netjes houdt. Hoewel de vijftien-jarige bijna zestien is (de leeftijd waarop "het" mag) en hoewel de ouders van een andere tien-jarige geen enkel bezwaar hadden tegen de omgang van hun kind met een volwassene - toch blijft zoiets strafbaar. Het zij zo. Het is allemaal erg vervelend voor Henk Prins, die het ook niet helpen kan. Die zegt dat de periode die aan de fatale septemberdag van het vorig jaar vooraf ging een "gelukkige tijd" was, omdat vele jongeren bij hem op bezoek kwamen. Die, alle goede bedoelingen ten spijt, nu ineens nagewezen wordt in Veldhoven en door een vrouw uit de straat wordt uitgekreten voor "vieze, ouwe smeerlap". Zo heeft hij het nooit bedoeld.

Nu heeft Prins een aantal dingen voor op lotgenoten, die, zoals hij, met de politie in aanraking komen omdat zij aardiger voor kinderen zijn dan is toegestaan. Prins is gescheiden, zodat er geen echtgenote is die hem belet een moeras van ellende en algemene verguizing in te stappen. Prins stelt zich strijdbaar op. Zijn naam mag gerust in de krant, voluit, Henk Prins, en als we er een foto bij willen, kan dat ook. Hij vindt niet, dat er iets gebeurd is, waarvoor hij zich behoort te schamen. Hij wordt niet gehinderd door een werkkring. Arbeidsongeschikt is hij, dus niet bedreigd door een ontslag als hij openlijk zijn passie belijdt. Hij hoeft ook niet meer, zoals vroeger, "advertenties te verkopen voor produkten, waar ik niet achter kan staan". Hij weet hoe er in Veldhoven door sommige mensen over hem gedacht wordt. Dat affiche tegen de neutronbom, dat zijn vensterglas siert, is bij menigeen in het verkeerde keelgat geschoten. Als je bij alles wat je doet eerst bij jezelf te rade moet gaan wat de mensen er wel niet van zullen denken, dan heb je geen leven meer.

Dat hij is opgepakt wegens dat "met opzet plegen van ontuchtige handelingen met een persoon van beneden de zestien jaar" valt ondanks alles te begrijpen, want wetten zijn nu eenmaal zo in ons land en omdat de meeste burgers daar geen bezwaar tegen hebben, blijven die wetten ook zo. Maar er zijn een paar dingen, die de betrokkenen - Henk Prins voorop - achteraf geenszins lekker zitten. Er is door de politie een lijst van zestig kinderen samengesteld en alle jongeren, van wie de naam op deze lijst voorkwam, waren bij voorbaat verdacht. De verhoren verliepen onplezierig. De kleinsten werden het langst door de politie ondervraagd, omdat van hen meer loslippigheid te verwachten viel dan van de oudere jongens en meisjes. Willem, 17 jaar, volstond bij zijn ondervraging slechts met een herhaald "Geen commentaar". Dat ging een tijdje door zo. Ten slotte lieten de agenten Willem een verklaring ondertekenen, waarin stond dat hij geen verklaring had af te leggen. "Mooi zo", zei een politie-agent. "Bedankt, Willem, je hebt groot gelijk. Maar nu even van mens tot mens: wat denk jij nu, dat er in het huis van Prins gebeurd is?" Willem antwoordde: "Geen commentaar". Een andere politie-agent kwam binnen. "Zo", sprak deze, "het is niet zo mooi, hè, die hele affaire. Wat vind jij ervan, Willem?" Willem sprak: "Geen commentaar".

De politie was ervan overtuigd, dat er "seksorgieën" in het huis van Henk Prins zouden plaatsvinden, maar kon van dergelijke orgieën geen bewijs leveren. Ouders kregen bezoek van rechercheurs, die zich aandienend met de mededeling, dat er door een pedofiel vermoedelijk ontuchtige handelingen met hun kind waren gepleegd.

Bij zo'n eerste kennismaking, die de ouders van zestig kinderen ten deel viel, vertelden de politie-agenten, dat er regelmatig porno-films werden gedraaid in het huis van de verdachte. De schrik, die deze mededeling bij tal van ouders teweeg bracht, blijkt achteraf volledig ongegrond. Prins vindt, dat de politie "ondermaats" te werk is gegaan. De bevolking van Veldhoven is voor hem gewaarschuwd: "De politie heeft tegen de mensen gezegd, dat ik ziek en gevaarlijk ben. Zelfs heeft een politie-agent tegen een moeder verteld, dat de politie wil dat ik wegga uit Veldhoven om de kinderen tegen mij te beschermen. Ik vind niet, dat het tot de taak van de politie behoort, zulke dingen tegen de mensen te zeggen."

ONTUCHT? WAT IS DAT?

Een vader van een tienjarige jongen heeft, zegt hij, persoonlijk geen bezwaren tegen de bezoeken die zijn zoontje bij Henk Prins aflegt. "De wil van het kind staat voor mij voorop", vindt de vader. "Ik ga hem niet zeggen, hoe en aan wie hij zijn genegenheid mag laten blijken. Daar bemoei ik me niet mee." In plaats van het kind gingen de ouders naar het politie-bureau, toen zij een oproep hadden gekregen daar te verschijnen om verhoord te worden. "Het gaat om ontucht", had de adjutant gezegd. "Ontucht?", vroeg de vader, "wat is dat"?

"Dat is", wist de adjutant, "het uiten van seksuele driften en daarvoor kinderen gebruiken". Later sprak dezelfde funktionaris nog, dat het afwijkende van de verdachte bestond uit diens gewoonte om tezamen met niet-familieleden onder de douche te gaan, ook omdat "naakt door het huis lopen niet normaal is, omdat naturisme niet normaal is". De vader weigerde zijn kind te laten verhoren omdat dit volgens hem "pas werkelijk schadelijk voor een kind is" en diende tegelijk een protest in tegen het geuniformeerde optreden van de politie in zijn woning.

De vader wierp zich uiteindelijk op als een advocaat voor de volwassen vriend van zijn kind in plaats dat hij - overeenkomstig de ooit door Willem O'Duys gepropageerde handelwijze - de kinderlokker eigenhandig bij de keel greep. Toen in het Amsterdamse Concertgebouw de Nightmare plaatsvond bij wijze van antwoord op de door Anita Bryant gepropageerde homo-haat, was de vader daar, overgekomen uit Veldhoven, met een stapeltje strooibiljetten onder de arm, om te wijzen op de onrechtvaardige bejegening van Henk Prins. De wet kent grenzen, de liefde niet. De wetsovertreder heeft de afgelopen maanden wel geleerd, wie hij tot zijn vriendenkring mag rekenen. De talrijke blijken van medeleven die hij gedurende zijn verblijf in het Huis van Bewaring ontving van de vriendjes en vriendinnetjes die thuis, te Veldhoven, ook tijdens zijn afwezigheid bijeen bleven komen in zijn woning, ontroerden hem zeer.

Het is een rare geschiedenis, geeft hij toe. En, gevraagd naar hoe het allemaal begon, verzit hij op de stoel voordat hij antwoordt. "Ach", verzucht hij, "het begon heel onschuldig. Kennissen van mij hadden een zoontje van een jaar of tien; dat joch kwam hier regelmatig over de vloer; dat vond het fijn hier. Hij kon hier met een autobaan spelen. Ik denk, dat daar later die kranteberichten vandaan kwamen, dat ik kleuters met speelgoed in mijn huis zou hebben gelokt. Veel meer was er niet aan de hand hoor. Een autobaan. Later nam dat joch wat vriendjes mee en zo groeide er spontaan een groep kinderen, die hier regelmatig over de vloer kwamen. Het is nooit mijn bedoeling geweest zoiets op te zetten; het groeide spontaan en ik vond het prima."

"Intussen was er een tweede groep aan het ontstaan; het vijftien-jarig dochtertje van dezelfde mensen begon hier ook regelmatig te komen. Eerst bracht die eens een vriendje mee en later kwamen er steeds meer leeftijdsgenootjes over de vloer. Toen zat ik dus op een gegeven moment met twee groepen kinderen hier en toen dacht ik: verrek, dit wordt te gek, daar moet ik wat meer structuur in gaan brengen. Het werd een soort jeugdcentrum hier."

EEN VERTROUWELIJKE BAND.

En nog steeds; visnetten hangen langs het plafond omlaag, enkele middenpagina's van het blad Muziek Express zijn als wanddecoratie aangebracht. De woning van Henk Prins lijkt wel een sociëteit voor teenagers. Het is er rustiger geworden, de laatste tijd. Een deel van de vaste bezoekers kreeg van de ouders een verbod opgelegd, de woning van de plotseling als "verdachte" en "kinderlokker" bekend staande plaatsgenoot nog te betreden.

"De groep jongere kinderen kwam hier vaak. Dat waren kinderen van een jaar of acht, negen en tien", vertelt Henk Prins. "De groep ouderen, van 14 tot een jaar of 16, maar er zat ook een jongen van 24 tussen, kwam zo'n drie à vier avonden in de week. Toen heb ik gezegd, dat er wel een kleine vergoeding voor de consumpties gevraagd moest gaan worden, want de zaak dreigde voor mij financieel uit de hand te lopen. Het ging om een groep van een stuk of tien jongens en meisjes. Met één jongen uit die groep had ik een relatie, maar daar wist verder niemand iets van."

"Er groeide een vertrouwelijke band in die groep. Er werden regelmatig problemen besproken; dingen, waar ze mee zaten en waarmee ze eigenlijk nergens terecht konden. Soms ging het over seksualiteit; daar konden ze met mij heel vrij-uit over praten; als ze wilden onder vier ogen. Maar ook gingen die gesprekken vaak over maatschappijvisies, over ... cultuur, ja, over alles eigenlijk."

"Ook in die jongere groep ontstond met één kind, een 10-jarige jongen, een relatie. Met die jongere groep trok ik veel op. Dagtrips met de auto, wel eens naar het bos, wel eens naar de diertuin. Alles eigenlijk. Vaak bleven er ook een aantal jongens bij mij logeren, wat altijd een feest was. Ik denk, dat ik ze het gevoel gaf, dat zij bij mij zelfzief konden zijn. En nogmaals, ze kwamen niet alleen voor hun plezierijtjes hier, ik heb heel wat met de kinderen gepraat over wat ze dwars zat, en gemerkt dat ze daar behoefte aan hadden."

Maar werd Henk Prins niet door een exclusief eigenbelang tot deze weldaden gedreven? Hij zegt, dat dit niet het geval was. Wel ondernam hij bij twee jongens een poging tot intiem contact, maar, zegt hij, "toen ik merkte, dat zij daar geen behoefte aan hadden, ben ik daar meteen mee opgehouden". De gevoelens van onrust, die zich thans van een deel van de bevolking te Veldhoven hebben meester gemaakt, worden door Henk Prins gedeeld. Dat wil zeggen: tot op zekere hoogte. Hij zegt: "Ik vind ook, dat kinderen uit Veldhoven beschermd moeten worden. Maar dan tegen de politie en niet tegen mij."

Rudie Kagie

NVSH-documentatiecentrum
Postbus 64
2501 CB Den Haag
Tel. 070-469709
(Overdruk Sekstant april 1978)

JONG EN OUD EN HOE HET ZICH VERHOUDT.

Een meisje van 11 gaat graag naar de buurman. De buurman is vrijgezel. De meeste mensen vinden dat een griezelige situatie. Een jongen is 15 jaar. Bij hem thuis woont een 25-jarige verpleegster. Ze trekken veel met elkaar op. Kennelijk kunnen ze het goed met elkaar vinden, maar ze hebben wel het gevoel dat ze er niet te veel mee te koop moeten lopen.

Een jongen van 14 is bevriend met een student van 22. Dat de jongen het leuk vindt naar de student te gaan vindt niemand gek, maar wat moet die student met de jongen?

Dit zijn voorbeelden van situaties waarin een warme gevoelsrelatie tussen jongeren en ouderen bestaat, die een grote kans loopt door de omgeving van de betrokkenen met argusogen bekeken te worden. Warme gevoelens allemaal goed en wel, maar wie weet wat ze verder met elkaar uitspoken. Je weet maar nooit, misschien betasten ze elkaar wel, zitten ze aan elkaars geslachtsdelen. Daar kan niks goeds van komen, laat iedereen zich maar bij z'n eigen leeftijd houden.

Pedofilie wordt het genoemd. Nog altijd een penibel onderwerp. Griezels in de bosjes, klaar om weerloze kinderen mee te sleuren. Viespeuken die kinderen met een reep chocola paaien zich te laten aanraken. Of erger, kinderverkrachters die een kind om zeep brengen nadat ze hun "plezier" hebben gehad. De stereotypen zijn legio. In een artikel in Sekstant van december 1974 heb ik al eens geprobeerd duidelijk te maken dat dit soort voorstellingen nergens op is gebaseerd. Volgens het Statistisch Jaarboek 1976 zijn er in Nederland op een totaal van 196 veroordelingen per jaar wegens seksuele kontakten met beneden 16-jarigen maar enkele gevallen van gewelddadige aard en gewelddaden worden sowieso vaker veroordeeld. Het aantal seksuele gewelddaden tussen personen boven de 16 overtreft dit vele malen. In het interview met Theo van Stegeren zegt Brongersma "... dat het even zot is om pedofilie gelijk te stellen met kinderverkrachting en kinderlokkerij als om huwelijk of heteroseksualiteit met verkrachting gelijk te stellen: verkrachting komt voor in een huwelijk maar heeft er op zich niet mee te maken."

Er bestaan nu eenmaal mensen die een intieme relatie met een kind minstens zo fijn vinden als omgang met leeftijdgenoten. En er bestaan kinderen die het op een bepaalde leeftijd veel spannender vinden met volwassenen om te gaan dan met leeftijdgenoten. Dat bestaat, of we het nou leuk vinden of niet.

Meestal vindt de maatschappij het niet leuk. Pedofilie raakt aan twee taboes. Het heeft te maken met seksualiteit en het heeft te maken met de onschuld van het kind.

Door het dubbele taboe en alle vooroordelen die daarmee gepaard gaan, dreigen mensen die zulke relaties hebben maatschappelijk in de versukkeling te raken. Zo zijn seksuele kontakten met beneden 16-jarigen wettelijk strafbaar. En, zoals met alle zaken die in een verborgen hoekje van de maatschappij bestaan, gaat het niet zozeer om wat mensen doen, maar vooral om wat men bij gebrek aan kennis en begrip, denkt dat ze doen. Daarom heeft de NVSH in 1972 naar aanleiding van het boekje "Seks met kinderen" dit probleem opgepakt. Om door middel van het verstrekken van informatie - psychologisch, juridisch, pedagogisch - het onderwerp bespreekbaar te maken. Vanuit de kant van de volwassene en die van het kind, in het bijzonder de verwaarlozing in de doorsnee-opvoeding van seksuele behoeften en gedragingen van kinderen.

Uit het verdomhoekje.

Binnen de NVSH werd een Landelijke Werkgroep Pedofilie gevormd, met verschillende plaatselijke afdelingen.

Aanvankelijk was de voornaamste functie van de groepen het opvangen van mensen, die nergens anders terecht konden.

Voor velen een eerste gelegenheid om met mensen te praten die uit eigen ervaring weten waar ze het over hebben. Zo kwam men tot een stukje analyse. Hoe komt het dat iedereen het ergste van je denkt, zodra men weet dat je graag met een kind vrijt. Dat wil op z'n minst zeggen dat een belangrijk deel van de moeilijkheden die je ervaart een oorzaak heeft buiten jezelf. Wanneer je dat beseft is er alweer een reden minder om je te schamen en weg te schuilen.

Geleidelijk aan trad men meer naar buiten.

Landelijke ontmoetingsdagen werden georganiseerd die een besloten karakter hadden, maar waar erg veel mensen op af kwamen.

Het boekje "En me vriendje houdt van mij" verscheen, waarin mensen vertellen hoe zij ooit als kind een intieme relatie hebben ervaren met een ouder iemand of met een leeftijdgenoot.

Het blad NIKS (Naar Integratie KinderSeksualiteit) werd opgezet.

Het Nationaal Centrum voor de Geestelijke Volksgezondheid stelde een Studiegroep Pedofilie in, die twee jaar heeft vergaderd, met ter zake kundigen van verschillende richtingen. Deze groep bracht in december 1976 rapport uit, waarin op grond van vragen als hoe wordt het verschijnsel pedofilie in andere kulturen bekeken, hoe is het taboe in onze kultuur ontstaan, wat is er wetenschappelijk bekend, aanbevelingen werden gedaan naar hulpverleners (huisartsen, maatschappelijk werkers, politiemensen, e.a.). De Landelijke Werkgroep Pedofilie zelf heeft met name de juridische hulpverlening ter hand genomen. Men benadert advocaten en reclasseringswerkers en treedt op als getuige-deskundigen. Een en ander was voor de werkgroep aanleiding om in maart 1977 een openbaar kongres "Pedofilie en samenleving" te organiseren. Waarmee de stap uit het verborgen verdomhoekje van de maatschappij definitief was gezet.

De werkgroep heeft aan verschillende radio-uitzendingen meegewerkt. Afiches zijn ontworpen. Op dit moment is men bezig een rapport op te stellen aan de Commissie Melai over de schadelijkheid van leeftijdsgrenzen in de zedelijkheidswetgeving. Uit de voorlichtingsfolder blijkt, dat de doelstelling van de LWP inmiddels verder gaat dan het vergroten van de verdraagzaamheid tegenover een bepaalde groep mensen. "Bij elke relatie mogen alleen de vrije wil en het genoegen over en weer bepalen hoe mensen met elkaar om willen gaan, ook als het om een relatie gaat tussen volwassenen en kinderen. Daarbij gaat men ervan uit, dat ieder mens, dus ook ieder kind het waard is voor vol te worden aangezien, juist ook op het terrein van de lichamelijke en emotionele intimiteit." De werkgroep spreekt ook niet meer van pedofilie, maar van oudere-jongere-relaties. Verhullend taalgebruik? Nee, wel het resultaat van een in vijf jaar gegroeid zelfbewustzijn en inzicht in menselijke verhoudingen. Maar dat niet alleen. Er is de afgelopen vijf jaar van alles gebeurd op gebieden die rechtstreeks te maken hebben met de waardering van pedofilie. Het lijkt de moeite waard te bekijken hoe het op dit moment gesteld is met een drietal gebieden waar het verschijnsel pedofilie mee te maken heeft. Het gezin. De seksualiteitsbeleving. De positie van het kind.

Andere soorten gezinnen.

Het gezin zoals we dat traditioneel kennen, de gesloten eenheid waarbinnen ouders hun kinderen bijbrengen wat goed is en wat niet, is niet meer wat het was.

Sinds de echtscheidingswet van 1970 is het aantal echtscheidingen enorm gestegen. Op het ogenblik eindigt één op de vijf huwelijken in een echtscheiding, een aantal dat nog stijgt.

Het aantal alleenstaanden en alleenstaande ouders neemt toe. Evenals het aantal mensen dat besluit niet te trouwen en alleen of in wisselende relaties te leven. Homofiele mensen gaan samenwonen, die dat vroeger niet in alle openheid hadden kunnen doen. Al met al zijn er andere soorten gezinnen aan het ontstaan.

Sinds MVM en Dolle Mina in '69, '70 de vrouwenbeweging nieuw leven inbliezen is er binnen het gezin ook het één en ander veranderd. Vrouwen willen iets anders of meer doen dan het huishouden en de kinderen verzorgen. Vrouwen willen ook buiten het gezin een rol spelen en ontdekken al doende steeds meer aspecten waarin zij zich niet als volwaardig mens beschouwd en behandeld weten. Mannen moeten, soms tegen wil en dank, tot de ontdekking komen dat zij de vrouw op een éézijdige en onderschattende manier bekijken of bekeken hebben.

Bij de opvoeding en opvang van de kinderen wordt vaker een beroep gedaan op de assistentie van derden, waar men dit vroeger als zijnde "de ware plicht van de ouders (de moeder)" verontwaardigd van de hand had gewezen. Wat tot voor kort vast leek te staan, staat nu toch ter discussie. Niet alles in het gezin draait om de kinderen. De gezinsleden zoeken niet altijd in de eerste plaats affektie en ontplooiing bij elkaar. Het gezin zit minder als een warme wollen deken om de leden heen.

Andere manieren van vrijen.

Een ander terrein waarop van alles verandert, is dat van de waardering van onze seksualiteitsbeleving. We hebben het er nog altijd moeilijk mee. Vraag maar aan de vrouwen die jarenlang hebben gedacht dat zij frigide waren omdat ze niet tijdens het neuken kunnen klaarkomen.

Vraag maar aan de vrouwen die bijna een fobie hebben ontwikkeld voor het alleen over straat gaan, vanwege de seksistische opmerkingen die haar ten deel vallen.

Vraag ook maar aan de mannen die stiekem bang zijn impotent te worden, omdat niet meer iedere vrouw er zin in heeft rechttoe rechtaan te neuken; omdat vrouwen wel eens op een andere manier willen vrijen.

En ook voor kinderen in de puberteit is seksualiteit een moeilijk te hanteren iets. Met het veranderen van hun lichaam worden zij door hun omgeving ook anders behandeld. Een beetje "seksueler", het kind is ineens geen kind meer, maar niemand zegt wat dan wel.

We leren nog altijd niet met onze seksualiteit om te gaan, ons lichaam te kennen en ons ermee uit te drukken naar anderen toe. We leren kinderen van alles, creativiteit wordt zeer gewaardeerd, behalve lichamelijke creativiteit. Seksualiteit is in de gemiddelde opvoeding nog altijd iets dat vanzelf wel komt, later, in het huwelijk of vlak daarvoor, om kinderen te maken, om je man aan je te binden of om je vrouw te laten zien wie er de baas is. Maar ook hier is sprake van een kentering. Nadat wetenschappelijke onderzoekers hebben aangetoond wat veel vrouwen allang wisten, n.l. dat de vagina van binnen bijna gevoelloos is en dat de seksuele opwinding van de vrouw dus ergens anders vandaan moet komen, is er op het gebied van de seksualiteitsbeleving een kleine aardverschuiving gaande. Neuken is één van de manieren om te vrijen, voor veel vrouwen maar een onderdeel.

Om een orgasme te krijgen is meer nodig dan het penis-vagina-kontakt. De vrouw die zich dat eenmaal realiseert zal moeite hebben nog genoegen te nemen met de manier van seksueel kontakt die tot dan toe in de relatie plaatsvond. Neuken is geen kunst, ontdekken welk plezier het strelen van elkaars hele lichaam kan bieden vergt veel meer onbevangenheid, gevoel en aandacht voor elkaar. Naarmate meer vrouwen op seksueel gebied hun eigen weetje weten, kunnen mannen en vrouwen hier niet langer omheen. Wat er gebeurt, is dat de manieren van vrijen waarbij niet geneukt wordt in de waardering beginnen te stijgen.

Een veranderende kijk op kinderen.

Met een andere kijk op wat we met ons eigen lichaam kunnen doen merken velen ook hoe moeilijk het is gedrag te veranderen dat van jongsaf aan erin gehamerd is. Niet aan je onderlichaam komen, pyama aan, niet bloot door het huis, zoenen alleen als je jarig bent, pas vrijen als je verkeer hebt, alleen die gedeelten aanraken "waarvan dat zo hoort". Wellicht trekken meerdere mensen zo langzamerhand daaruit de konklusie dat zij hun kinderen veel frustratie kunnen besparen door hun seksuele gevoelens niet te ontkennen en af te leiden, maar er eerlijk op in te gaan. Wellicht ook realiseert men zich dat het beeld van het onmondige en onwetende kind wat tegenstrijdigheden begint te vertonen. Kinderen hebben een volwassen aandeel in de afzetmarkt van kleding-, speelgoed- en platenindustrie. De fabrikanten zijn zich daar in ieder geval zeer van bewust. Kinderen vanaf 12, 13 jaar vormen het publiek bij Toppop en Popparade en zijn in de meerderheid bij de meeste popconcerten. Een belangrijk deel van de drugscene bestaat uit 14-jarigen. Via radio en tv weten kinderen veel. Ze weten ook beter wat ze zelf willen. Kinderen wagen het op soms jonge leeftijd de benen te nemen als het ze thuis niet meer bevalt. Kinderen spreken vaker tegen, zoeken hun eigen raadgevers. Ouders beginnen te beseffen, dat zij allang niet meer de enigen zijn, die kinderen vertellen wat goed voor hen is.

Alles moet kunnen??

Verandering in de gezinsstructuur, een ruimere kijk op seksualiteitsbeleving en een minder onmondige positie van het kind, het zijn allemaal nog maar nauwelijks zichtbare lijnen. Al te optimistisch hoeven we er niet over te zijn. Een opleving van wat voor ethisch reveil dan ook, en veel verdwijnt weer. Maar eveneens geldt, dat wanneer mensen eenmaal bepaalde dingen weten, het veel moeite kost om net te doen alsof die dingen niet bestaan.

Eén van de gevolgen zou kunnen zijn, dat de beoordeling van pedofilie - van relaties tussen ouderen en jongeren - z'n scherpe kant gaat verliezen. Dat de discussie gevoerd kan gaan worden zonder de opgewonden vooroordelen waarin tot nu toe werd gedacht.

Niet omdat alles nu maar moet kunnen, maar wel omdat het een goeie zaak is als mensen gaan inzien dat ze het gedrag van anderen niet af kunnen doen met abnormaal, ziek of pervers. Dat veel van dat gedrag niet zover van hen afstaat als zij wel hadden willen geloven. Wanneer mensen, groot en klein, de kans krijgen dichter bij zichzelf te leven en voor zichzelf op te komen, zullen zij in de maatschappij minder makkelijk te manipuleren zijn. Ook dat lijkt mij een goeie zaak.

Literatuurlijst: Pedofilie.

Boeken:

- GAGNON, John and William Simon. Sexual encounters between adults and children.
Uitg. Siecus, New York, 1978.
Sociologisch onderzoek naar volwassene-jongere relatie.
Gevolgen hiervan, vooral voor het kind.
- FUSS, Ben en Gorrit Goslinga. En me vriendje houdt van mij!
Uitg. Landelijke Werkgroep Pedofilie NVSH, 1977, f.12,50. Bestellen bij NVSH.
23 Verhalen uit het leven van jongeren en ouderen in betrekking tot hun relatie tot elkaar.
- LEEFTIJDSGRENZEN in de zedelijkheidswetgeving. Bescherming of bedreiging?
1979, NVSH.
Uitg. Werkgroep Oudere-Jongere relaties. Rapport over verandering van leeftijds grenzen in onze wetgeving.
- HAUPTMANN, Walter. Gewaltlose Unzucht mit Kindern.
Uitg. Fink Verlag, München, 1975.
O.a. Statistische gegevens over seks tussen volwassenen en kinderen. Meer schade aan het kind door politieonderveraging.
- BERNARD, F. Pedofilie.
Uitg. Aquarius te Bussum, 1975.
Wat is pedofilie? Verslag van een onderzoek onder enige pedofielen; persoonlijkheidsaspecten van de pedofiel.
- BRONGERSMA, E. Over pedofilie en kinderlokkers.
Intermediair, Amsterdam, 1975.
Bundeling van artikelen uit dit weekblad.
- ROUWELER- WUTS, L. Pedofielen in contact of conflict met de samenleving.
Uitg. Van Loghum Slaterus, 1976.
- BERNARD, F. Pädophilie, Liebe mit Kindern.
Verlag Andreas Achenbach, 1979.
Een nuchter pleidooi tegen vooroordelen en discriminatie van pedofielen vanuit bestudering van de karakterstructuur van een aantal pedofielen.
- SANDFORT, Theo. Pedoseksuele contacten en pedofiele relaties.
Onderzoekrapport nr. 26, 1979.
Uitg. Nisso, Zeist, f.20,--, 251 blz.
Dit rapport is het resultaat van een oriënterende studie naar "kinderen, die seksuele contacten hebben met volwassenen".

Tijdschriftartikelen.

- FABER, L. Pedofielen: Kindervrienden of kinderlokkers.
Mensen van Nu, oktober 1979, nr. 10, blz. 56-61.
Wat doen ze? Hoe staat het kind er tegenover.
De pedofiel, het kind en de sociale omgeving wordt beschreven.

- KWAAT, S.v.d. De criminalisering van de pedofilie, 1979, F.1093. Standpunt van de schrijver: "De bedoeling is dat moreel bonafide relaties strafrechtelijk vrij-uit zullen gaan".
- BUUREN, Truus, van. Zijn vrouwen ook pedofiel?
Sek 1979, nr. 7.
Schrijfster gaat in op de grens tussen knuffelen als moeder en pedofiele gevoelens.
- WITTE, B.S. Een teleurstellend rapport?
Delict en delinquent, 2, juni 1979, nr. 6, blz. 402-405.
Reactie op een artikel van G.Mulder over het rapport leeftijdsgrenzen van de NVSH-werkgroep Pedofilie. Met een naschrift van Mulder.
- MULDER, G. Een teleurstellend rapport.
Delict en delinquent, 2 (maart 1979), blz. 145-147.
Kritisch commentaar op het rapport van de NVSH.
"Leeftijdsgrenzen in de zedelijkheidswetgeving". Volgens Mulder is het geen rapport, doch een ongenuanceerd discussiestuk.
- KRİKKE, B. Kinderseksualiteit, pedofilie en strafrecht: Een interessante vergelijking?
Medisch Contact, 33 (aug. 1978), nr. 32, blz. 997-1000.
Kritiek - vooral juridisch - op het artikel van F.Bernard in Medisch Contact 1978, nr. 12. Met naschrift van Bernard.
- BERHARD, F. Kinderseksualiteit, pedofilie en strafrecht.
Medisch Contact, 33 (maart 1978), nr. 12, blz. 369-370.
Vergelijking tussen wetgeving wat betreft leeftijdsgrenzen in W-Duitsland, België, Luxemburg, Engeland, Italië, Noorwegen, Zweden, V.S. en Japan.
- NIJHOF, G. Nederlanders over pedofilie.
Maandblad voor Geestelijke Volksgezondheid, 33 (jan. 1978), nr. 1, blz. 41-43.
Kort verslag van een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking over hun houding t.a.v. pedofilie.
- BRONGERSMA, E. De betekenis van "ontucht" bij zedenmisdriven met kinderen.
Delict en Delinquent, 8 (jan. 1978), nr. 1, blz. 6-19.
Ontucht staat los van een seksuele relatie, die uit liefde ontstaat. Daarom kan hierom de rechter art. 247 W.v.S. anders hanteren.
- HUIZINGA, C. De wet kent grenzen, de liefde niet.
(18 febr. 1977), Sjou, nr. 5, blz. 78-81. (F.1079).
Aan bod komen het doorsnee ideaalbeeld van het kind en zijn opvoeding, het idee dat kinderen in seksueel opzicht leeg zijn, de meningen aangaande elke intieme relatie tussen 2 of meer personen, die in leeftijd erg van elkaar verschillen.
- Pedofilie, G.G.Pamflet nr. 4, 1979.
Uitg. P.S.V.G., Duinweg 23, Den Haag.
- Documentatiemap pedofilie.
Uitg. NVSH.

Voor nadere informatie omtrent dit gegeven kunt u zich richten tot NVSH,
afd. Documentatie, Postbus 64, 2501 CB DEN HAAG.

